

PARDUBICKÝ KRAJ
Krajský úřad
odbor životního prostředí a zemědělství

Komenského náměstí 125
532 11 PARDUBICE

Výprachtice 16. 4. 2010

Posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí – zahájení zjišťovacího řízení „VTE Sobkovice - Studené“.

OS Naše Výprachtice, na základě dostupných dokumentů, podává k výše uvedenému záměru následující připomínky.

Záměr výstavby dvou větrných elektráren, každá o celkové výšce 149 m, investor WINDTEX s.r.o., náměstí Republiky 56, 530 02 Pardubice, v lokalitě Sobkovice - Studené je z hlediska vlivu stavby na životní prostředí **nepříjemný**.

Krajský úřad Pardubického kraje nechal v roce 2007 vypracovat „Studii potencionálního vlivu výškových staveb a větrných elektráren na krajinný ráz území Pardubického kraje (dále jen Studie PaK), zpracovatel Studio B&M, Žďár nad Sázavou, která je preventivním hodnocením krajinného rázu s dopadem výškových technicistních staveb na lokality Pardubického kraje. Studie PaK je také zapracována jako závazný podklad do návrhu Zásad územního rozvoje Pardubického kraje (odst. 116, bod j).

Tato studie byla **speciálně** vypracována pro účely sjednocení postupu státní správy při rozhodování dle § 12, odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, týkající se výstavby zejména větrných elektráren. Zároveň ale také, aby předložila investorům (a jejich zástupcům) jasný právní rámec vycházející z platné legislativy a krajinářské, přírodní a estetické hodnoty místních podmínek, zhodnocených odborníky. Je nepochybné, že **investor, či zpracovatel oznámení** výsledky této studie při vybírání lokality vůbec **nezohlednil**. K tomuto názoru nás vede zjištění, že lokalita pro VTE je navržena:

- 1) Na hranici **dvou oblastí krajinného rázu, tzv. na krajinném předělu** (Orlické hory a Podorlicko), v nadmořské **výšce 637,9 m n. m.** Takto umístěné větrné elektrárny by se výrazně projevovaly do obou oblastí krajinného rázu.
- 2) V těsné blízkosti **dvou přírodních parků, které jsou chráněny zejména pro své krajinářské, přírodní a estetické hodnoty** - ve vzdálenosti **1,5 km** od hranice **přírodního parku Orlice** a **2 km** od hranice **přírodního parku Suchý vrch – Buková hora**.
- 3) Obě části přírodního parku Orlice jsou zahrnuty v seznamu evropsky významných lokalit **podle zákona č. 81/2008 Sb. o evropsky významných lokalitách, které byly zařazeny do evropského seznamu - Divoká Orlice CZ0523267, Tichá Orlice CZ0533314. Umístění stavby 2 VTE, které svou výškou a hmotností budou v krajině dominantní, není v dané lokalitě možné, neboť by se jejich obraz promítal do území výše zmíněných přírodních parků, což není Studií PaK dovoleno.**
- 4) **Nebyly zhodnoceny vlivy přeshraničního dopadu** záměru. Plánovaná stavba se bude uplatňovat na hranici zřetelné a snížené viditelnosti (cca 6 km vzdušnou čarou od hranice ČR-PL) na

území Polska. Podle kapitoly F. Doplňující údaje (Oznámení záměru), části F.1.1 Mapa lokalizace záměru a viditelnosti stavby v širším zájmovém území, bude stavba z hraniční oblasti v okolí Mladkova viditelná v 1. hladině uplatnění, tj. stavba bude viditelná v podstatě celá. V kapitole D.3 (str. 34) je v rozporu s vlastními mapovými podklady konstatováno, že přeshraniční vliv nebude žádný. Je proto třeba analýzu viditelnosti zpracovat ve všech zónách viditelnosti i pro příhraniční oblasti Polska.

- 5) Plánovaným záměrem budou **výrazně negativně dotčeny krajinářsky exponované prostory Suchý vrch - Buková hora a Hnátnice – Žampach**. Tyto prostory jsou dochované s vysokým podílem pozitivně vnímaných znaků a jsou vymezeny jako území s vysokou přírodní a estetickou hodnotou a souladem harmonického měřítka a vztahů v krajině.
- 6) **Negativně budou ovlivněny nejzachovalejší oblasti krajinného rázu** Pardubického kraje - oblast Suchý vrch - Buková hora a Studenský les s lokalitou Studenské skály (viz portál Pardubického kraje, GIS-mapy, Ochrana přírody).
- 7) Nebylo zohledněno ovlivnění **ochranných prostorů památky a ochranný prostor obrazu sídla** obcí Jablonné nad Orlicí, Jamné nad Orlicí, Letohrad. Nebyl zohledněn vliv na obce se zvýšenou architektonickou a urbanistickou hodnotou Jamné nad Orlicí, Bystřec, Studené, Bořitov a Šedivec. Z uvedené analýzy viditelnosti je naprosto zřejmé, že z památkově chráněných zón Žamberka, Letohradu a Jablonného nad Orlicí, budou VTE vidět celé. Bude tedy **negativně a výrazně dotčena památkově chráněná zóna** těchto měst.
- 8) Nebyl zhodnocen vliv záměru na **pozitivní kulturní dominanty** v oblasti, **zejména kostely a sakrální stavby** přilehlých obcí, (Nekoř, Mistrovice, Jablonné nad Orlicí, Jamné nad Orlicí, Sobkovice). Je pravděpodobné, že se v mnoha případech budou navrhované VTE **negativně uplatňovat** v pohledovém horizontu na tyto památky. Není vyloučeno, že budou přebírat dominantní postavení těchto památek.
- 9) Pastvinská přehrada a její okolí současně s oblastí Nekoře, Bořitova a Studeného jsou **významnými rekreačními a turistickými oblastmi**. Nebyl zhodnocen dopad na tyto oblasti.
- 10) Stavbou dojde **k jednoznačnému narušení harmonického měřítka a vztahů v krajině**, kde dosud žádná jiná stavba obdobného charakteru není a přitom dochovalost přírodních a kulturních hodnot krajiny je zde vysoká.
- 11) Nejbližšími **zvláště chráněnými územími** jsou přírodní památka Letohradská bažantnice a přírodní rezervace Sutice u Jablonného nad Orlicí. Tato zvláště chráněná území budou výraznou technicistní dominantou, projevující se vizuálně do jejich prostor, **negativně dotčena**. Není rozhodující stavbu umístit mimo zvláště chráněné území. Stavba se u těchto území (ZCHÚ) nemá z pohledu „ven“ ani „dovnitř“ negativně uplatňovat.
- 12) V oblasti jsou však další prvky **významné ekologické hodnoty** – ptačí oblast Kralický Sněžník (Natura 2000), v těsné blízkosti záměru rozsáhlý nadregionální biokoridor, množství biocenter a biokoridorů regionálního a nadregionálního významu.

Za zásadní nedostatek považujeme nedostatečné zhodnocení vlivu stavby na krajinný ráz. U takto velkých větrných elektráren je nutno vyhodnocení viditelnosti provést formou GIS aplikace v okruhu min. 25 km od plánovaného záměru. Uvedené snímky vizualizace jsou neostře a s ohledem na znalost viditelnosti stávajících větrných elektráren (Anenská Studánka) můžeme konstatovat, že i vizualizace staveb VTE, uvedená v Oznámení, je podhodnocena. Nebyl zhodnocen vliv tzv. třetího bodu, tzn. jak se VTE budou uplatňovat při pohledu na významnou kulturní nebo přírodní památku.

Hodnocení krajinného rázu, uvedené v oznámení záměru, není zpracováno v souladu s žádnou publikovanou metodikou, která by umožnila objektivizaci hodnot krajinného rázu. Mapy ze Studie PaK jsou v oznámení zneužívány bez uplatnění podmínek ve studii uvedených.

Stavba VE **se stane výraznou, nepřírozenou technicistní dominantou** venkovského osídlení, zřetelně viditelnou z mnoho míst, turisticky a rekreačně významné plochy nevyjímaje.

PŘIPOMÍNKY K DOKUMENTU OZNÁMENÍ ZÁMĚRU

Bod. Bil.1

Zarážející je skutečnost, že pro stavbu VTE a manipulačních ploch je z poloviny použita půda o bonitě č. 1., tj. nejhodnotnější půda. Dále nesouhlasíme se záměrem, že pro výstavbu VTE bude

použít trvalý zábor půdy. Investor argumentuje tím, že stavba VTE je stavbou dočasnou, na dobu max. 25 let, tedy by tomu měl odpovídat také dočasný zábor půdy.

Závěr kapitoly č. D. 1. 8. vliv na krajinný ráz

Závěr kapitoly je naprosto **zkreslující** - dle námi výše popsaných skutečností a ve Studii PaK uvedených dat, je plánovaný záměr naprosto **v rozporu** s podmínkami tohoto dokumentu. Dočasnost stavby (20 - 30 let) nelze použít, jako zmírňující argument vlivu stavby na krajinný ráz. Vliv stavby lze hodnotit jako **významný až velmi významný se silně negativním projevem**.

Bod č. D1.7.- vliv na biotopy, flóru a faunu

Nebyl proveden souvislý ornitologický průzkum a průzkum zaměřený na letouny (netopýry). Je nutno provést souvislý podrobný **ornitologický průzkum** nejméně **po dobu 3 let před vydáním stanoviska EIA**, včetně průzkumu letounů. Je nutno také vycházet ze znalostí místních ornitologů.

POKUD BUDE ZÁMĚR POSUZOVÁN V DALŠÍM STUPNI EIA, POŽADUJEME NÁSLEDUJÍCÍ:

- 1) Vliv stavby **posuzovat podle** Studie potenciálního vlivu výškových staveb a větrných elektráren na krajinný ráz území Pardubického kraje, zpracovatel Studio B&M, Žďár nad Sázavou - viz čl. 116, odst. j) návrhu Zásad územního rozvoje PaK.
- 2) Posuzovat stavbu VTE **s ohledem na kumulaci staveb** větrných elektráren ve východní části PaK:
 - a) stavby již realizované - Anenská Studánka (6), Žipotín (4), Sklené-Pohledy (3), Ostrý Kámen (3), Janov (2)
 - b) stavby v řízení - Kamenná Horka (6), Skuhrov (1), Kozlov (1), Dětrichov (2), Lichkov (5), Mladkov (3)
 - c) stavby navrhované - hřeben českomoravského pomezí na katastru obcí Horní Heřmanice, Cotkyně, Strážná, Albrechtice u Lanškrouna (42) a nelze vyloučit i další lokality (Koclířov, Vendolí, Horní Čermná).

Převážná část uvedených staveb je, případně bude viditelná zejména z vrcholových partií PP Suchý vrch - Buková hora, ale i z dalších míst dalekého výhledu (např. Lázek). Touto **nekonceptní výstavbou** dojde k silnému **poškození krajinného rázu** krajinářsky cenné oblasti PaK, **fragmentaci krajiny**, kde VE přebírají **dominantní postavení** nad přirozenými dominantami krajiny a kulturními dominantami obcí (kostelními věžemi).
- 3) Zpracovat **analýzu viditelnosti** vhodnými prostředky a nástroji GIS **v okruhu 25 km** (zóny silné, zřetelné, snížené a slabé viditelnosti), včetně zasažených oblastí Polska
- 4) Zpracovat **analýzu vlivu stroboskopického efektu**.
- 5) V dokumentaci zpracovat osobou s lékařskou kvalifikací **vliv nízkofrekvenčního zvuku** na lidské zdraví a životní pohodu občanů okolních obcí.
- 6) Stavbu VTE **posuzovat i v navazujících správních řízeních** včetně napojení na el. síť a zpevněných ploch jako jednu stavbu. Je důvodné se obávat, že v případě vydání samostatných rozhodnutí pro jednotlivé stavby může být některé z nich použito k tlaku na vydání kladného rozhodnutí ve prospěch stavby druhé, z titulu již vložených finančních prostředků do vyřizování stavby předcházejí.
- 7) V dokumentaci uvést mocnost vrstvy a množství kameniva, které bude potřeba ke zpevnění příjezdových komunikací a manipulačních ploch, pro možnost posouzení rozsahu devastace pozemků (orná půda).
- 8) Určit **místo k uložení odtěžené zeminy** z celé stavby, tak aby mohla být zpětně použita pro uvedení pozemků do původního stavu po odstranění dočasné stavby.
- 9) Určit **příjezdové trasy** pro dovoz dílů VTE s **vyhodnocením zásahů** nutných k průjezdnosti (kácení stromů, provizorní rozšíření komunikací, zásahy do soukromých pozemků atd.). Seznámit s možnými zásahy i okolní obce, jejichž katastrů se přeprava bude dotýkat a umožnit jim se k vyhodnocení zásahů vyjádřit.

- 10) Je nutno provést souvislý podrobný **ornitologický průzkum** nejméně **po dobu 3 let před vydáním konečného stanoviska EIA** včetně průzkumu letounů. Je nutno také vycházet ze znalosti místních ornitologů.
- 11) O dalším průběhu procesu EIA a zahájení případných následných správních řízeních uvědomit příslušné správní orgány, obecní samosprávy a občany v příhraniční oblasti Polska a umožnit jim se k záměru vyjádřit.

Upozorňujeme na vládou ČR schválený (20. 7. 2009) dokument Politika územního rozvoje (PÚR). Žádáme, aby při posuzování záměru stavby VTE Sobkovice - Studené z hlediska ochrany přírody a krajinného rázu **byly vzaty v úvahu články 14, 16, 20 a 22 kapitoly 2 - Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území,** tohoto dokumentu

Pro jednání schůze vlády zpracovala odborná firma Atelier T-plan s.r.o. materiál nazvaný Vyhodnocení vlivů PÚR ČR 2008 na udržitelný rozvoj území. Článek 31 v kap. 2 PÚR ve znění: „Vytvářet územní podmínky pro rozvoj decentralizované, efektivní a bezpečné výroby energie z obnovitelných zdrojů, šetrné k životnímu prostředí.“ je v kapitole C - Vlivy republikových priorit... na str. 17 uvedeného materiálu hodnocen firmou Atelier T-plan takto:

„Zařízení založená na využití obnovitelných zdrojů mohou vzhledem k omezenému výkonu a účinnosti fungovat jen jako doplňkový zdroj v konkrétních lokálně příznivých podmínkách. Ekonomicky se jedná o závažnou deformaci tržního prostředí (garantované výkupní ceny, dotace) s negativními sociálními dopady (nárůst cen potravin). Environmentální dopady dosud nejsou dostatečně doceněny. V případě rozšíření existuje vysoké riziko ohrožení bezpečnosti dodávek energie s dopadem na výkonnost ekonomiky, kvalitu života obyvatel včetně aktivizace sociálně nežádoucích projevů.“

Uvedené hodnocení OZE zcela koresponduje se zkušenostmi ze zahraničí (viz webové stránky European Platform Against Windfarms - www.epaw.org). Na základě těchto zkušeností a předpokladů lze konstatovat, že současná nekoncepční a neekonomická, avšak masivní výstavba VE a FVE v ČR bude mít silně negativní vliv nejen na ochranu přírody a krajinný ráz, ale i na lidské zdraví a životní pohodu obyvatel, na ceny el. energie, na bezpečnost a riziko dodávek el. energie (tzv. black-out), v neposlední řadě na ceny nemovitostí ve vlastnictví občanů.

ZÁVĚR

OS Naše Výprachtice **nesouhlasí s výstavbou VTE Sobkovice - Studené** z důvodu převažujících **negativních vlivů** na krajinu, přírodu a životní pohodu obyvatel. **Jediným** objektivně přípustným **řešením** je **realizace nulové varianty záměru.**

RNDr. Jarmila Schlegelová
předsedkyně občanského sdružení

Občanské sdružení Naše Výprachtice,
člen Unie pro krajinu a člen EPAW

v zastoupení Jan Kaňka, místopředseda OS

